Donderdag 22 Augustus 1946 · DAGBLAD · 63ste Jaargang No. 489

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad [illegible] dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.
Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog [illegible] Postbus 80, Willemstad. Redactie-adres Consciëntiesteeg 27.
Uitgeetster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Noordamerikaans Ultimatum aan Tito.

Turkije weigert Ruslands eisen.

Scheepsaanslag in Haifa.

HET NOORDAMERIKAANSE ULTIMATUM.

De Verenigde Staten hebben op termijn van twee etmalen een ultimatum gesteld aan Joegosla-

J. BYRNES

„Antwoord mij voor Vrijdagavond".

vië om de Noordamerikaanse bemanning van het Maandag neergeschoten vliegtuig los te laten en aan Noordamerikaanse vliegers toe te staan een onderzoek ter plaatse in te stellen. De Noordamerikaanse regering zeide, dat als het antwoord niet op tijd — plm. 22 uur Eastern Standard Time — binnen is, de zaak aan de Veiligheidsraad zal worden voorgelegd (Washington, (AP) 22.8).

DREIGENDE VREDEBREUK.

Het Noordamerikaanse ultimatum aan Joegoslavië om de piloten die door Tito worden vastgehouden ogenblikkelijk los te laten, dreigt de Verenigde Naties en de Veiligheidsraad tot een fiasco te maken. De zaak zal afhankelijk zijn van een veto der Grote Vijf. In de kringen des Veiligheidsraads te New York speculeert men wat er nu moet gebeuren als Tito eens zou weigeren. Men vermoedt dat de Verenigde Staten een beroep op de Veiligheidsraad zullen doen, als Joegoslavië in gebreke blijft om te bewijzen dat het genegen is disputen op vreedzame wijze te beslechten. De Veiligheidsraad heeft nog nimmer voor zulk een dilemma gestaan als zou ontstaan mocht Joegoslavië indedaad in gebreke blijven dan wel het Noordamerikaanse ultimatum afwijzen.

In de kringen der Verenigde Naties ziet men in het conflict tussen Joegoslavië en de Verenigde Staten een figuur te meer van het algemene patroon van het conflict tussen Rusland en de Westerse mogendheden over de Iraanse en Spaanse quaesties.

De veto-macht zou evenwel een beslissende factor kunnen worden (New York, (AP) 22.8).

Bevin & Kardelj.

Ernest Bevin zal vandaag een onderhoud hebben met Kardelj, den Joegoslavischen minister van buitenlandse zaken. Bevin zal hem zeggen, dat als Tito doorgaat de Brits-Joegoslavische betrekkingen te overspannen, de zaken zeer ernstig kunnen worden. Het onderhoud zal een privé karakter dragen; Engeland heeft tot nu toe geen officiële daad gesteld in verband met het Noordamerikaanse ultimatum aan Joegoslavië (Londen, (AP) 22.8).

ENGELS-EGYPTISCHE BESPREKINGEN PIJNLIJK.

De mogelijkheid dat Egypte zijn pijnlijk dispuut met Engeland voor de Veiligheidsraad zal brengen nu het de Britse voorstellen om de revolutie te onderdrukken van de hand heeft gewezen, wordt druk besproken in de Egyptische bladen. Men zegt, dat als Egypte er niet in zou slagen zijn verlangens te verwerkelijken voor de Veiligheidsraad, het land zijn eigen nationale strijd zou voort kunnen zetten. Al Ahram, een invloedrijk Arabisch blad schrijft, dat de Engels-Egyptische onderhandelingen in een uiterst pijnlijk stadium zijn getreden (Alexandrië, (AP) 22.8).

TURKIJE ANTWOORDT.

Turkije heeft aan Rusland met een beslist neen geantwoord op het voorstel ook Rusland aan de Dardanellen toe te laten. Het antwoord werd te Ankara door den minister Hasjan Saka van Buitenlandse Zaken op de Sovjet-ambasade overhandigd (Ankara, (AP) 22.8).

TEVREDEN OVER DE NOTA.

Turkse kringen zijn ingenomen met de Noordamerikaanse nota inzake de Dardanellen. Ook in Parijs is men voldaan over de ferme bewoordingen van de nota (Parijs, (AP) 21.8).

MEER US-SCHEPEN NAAR MIDDELLANDSE ZEE.

De Noordamerikaanse twaalfde vloot is Gibraltar gepasseerd na een beleefdheidsbezoek aan Lissabon (Lissabon, (AP) 21.8).

DE VREDES-CONFERENTIE.

Wacf Ghali Pasja (Egypte) eiste herstelbetalingen van Italië, liefst te voldoen uit Italiaanse bezitingen in Egypte. Voorts wilde hij Libye een souvereine staat maken en de administratie toevertrouwen aan een lid van de Arabische Bond. De Italianen wekken toch maar haat op, als zij de Libyërs moeten besturen, al doen ze dat onder geallieerd toezicht.

Karl Gruber (Oostenrijk) wenst de Zuid-Tirolers zelf te laten beslissen waar ze bij willen. Wel vroeg hij vrije toegang tot Triëst alsook een plaats voor Oostenrijk in de beheerraad van Triëst, omdat Oostenrijk het grootste aandeel heeft in de buitenlandse handel van deze haven (Parijs, (AP) 21.8).

DE TROEBELEN IN PALESTINA.

Aanslag op Brits schip.

Te Jeruzalem werd officieel medegedeeld, dat saboteurs met mijnen welke beneden de waterlijn aan het Britse troepenschip Empire Rival waren bevestigd, een ruim hebben opgeblazen. Drie zwemmers werden bij de achtersteven van het schip opgemerkt, waarna de militairen op het schip het vuur openden, doch kennelijk zonder succes. Een half uur later vond de ontploffing plaats. Toen het beschadigde ruim vol liep, werden de dwarsschotten gesloten, zodat de andere ruimen vrij van water bleven. De Empire Rival kwam net van Cyprus terug.

Politiepost loopt leeg.

Het Noordelijk Politiestation te Tel Aviv liep leeg toen een vrouwenstem door de telefoon had medegedeeld, dat er mijnen onder het gebouw waren aangebracht. Twee uur lang werd het gebouw doorzocht.

Men neemt aan dat de aanslag op het schip gepleegd werd door de Hagana Palmach (knokploeg van de Joodse verzetsbeweging) om te laten zien wat ze konden doen. De militairen in Jeruzalem begonnen kort voor de middag plotseling een scherpe contrôle op persoonsbewijzen midden in de stad; met machinegeweren en prikkeldraadversperringen werden de straten beheerst, zodat het verkeer helemaal in de war liep. Elk half uur ging de contrôlepost naar een andere plek in de stad, als een nieuw systeem van contrôle op de persoonsbewijzen (Jeruzalem, (AP) 22.8).

RUSSISCHE RAKETVLIEGTUIGEN.

De Moscovische avondbladen vermeldden gisteren, dat de Russische raketvliegtuigen voor het eerst Zondag een demonstratie hebben gegeven. Deze vliegtuigen hadden het raketsysteem van de Duitse vliegende bommen. Men neemt aan dat de machinerie aanzienlijk verbeterd is en dat een grotere afstand kan worden afgelegd (Moskou, (AP) 22.8).

TWEE UUR BIJ STALIN.

Morgan Phillips, secretaris van de Britse Labour-partij, is na negen dagen bezoek aan Rusland te Londen teruggekeerd. In het par-

J. STALIN

„elk op eigen manier naar hetzelfde doel."

tijblad schreef Phillips een artikel, waarin hij zegt twee uren bij Jozef Stalin op bezoek te zijn geweest, samen met Harold Laski twee andere bestuursleden der partij, Harold Clay en Alice Bacon. Stalin was gezond en wel, maar vertoonde nog de sporen van de oorlogsinspanning. Stalin erkende het absolute recht van de Britse volksvertegenwoordiging om het socialisme te benaderen en zeide, dat Groot-Britannië en Sovjet-Rusland beide het socialistische doel najagen op eigen manier. Stalin zeide dat hij onze regeringspolitiek van het nationaliseren der fundamentele industrieën volgde, maar meer wilde weten over onze commerciële wereld (Londen, (AP) 22.8).

Britse troepen eind November uit Indie.

Kamer aanvaardt Commissie-generaal met 51 : 28 stemmen.

BRITSE TROEPEN WEG UIT INDIË?

Een Britse militaire zegsman te Singapore zeide, dat er plannen bestaan om alle Britse troepen met ultimo November uit Nederlands-Indië terug te trekken (Singapore, (AP) 22.8).

„COMMISSIE-GENERAAL".

De Tweede Kamer van de Staten-Generaal heeft het wetsontwerp voor de instelling van een Commissie-Generaal voor Nederlands Oost-Indië goedgekeurd, nadat de Minister van Overzeese Gebiedsdelen Mr. Jan A. Jonkman verklaard had, dat het feit dat de Engelse Regering haar troepen zo spoedig mogelijk uit Nederlands Oost Indië terug zal trekken, een van de redenen was, die een spoedige uitzending van de Commissie-Generaal noodzakelijk maakte.

De Tweede Kamer heeft het met 51 tegen 28 stemmen goedgekeurd.

Dr. Jonkman legde er de nadruk op dat de Regering van plan was zich aan de Grondwet te houden en dat zij de besprekingen met den Indonesischen „Minister-President" Soetan Sjahrir wenste voort te zetten, en ook onderhandelingen wenste aan te knopen met de „vertegenwoordigers van de Indonesische bevolking", aangezien zij „de sterke nationalistische drang van de Republiek" wenste te herkennen.

Hij wees er echter op, dat alhoewel overreding de Regeringspolitiek was, het onmogelijk was om geen Nederlandse troepen meer naar Oost Indië te sturen, als men de veiligheid wenste te behouden. Als antwoord op de vragen omtrent de verhoudingen tussen de Commissie-Generaal en den luitenant Gouverneur-Generaal van Nederlands Oost Indië Dr. H. J. van Mook, verklaarde Dr. Jonkman dat hoewel er geen inbreuk gedaan kon worden op de Ministeriële verantwoordelijkheid, het niet mogelijk was Dr. van Mooks prioriteit te wijzigen, welke afgeleid wordt van het feit dat hij de rechtstreekse vertegenwoordiger is van de Kroon, maar dat het daarom niet volgde dat zijn invloed doorslaggevend zou zijn.

Nadat hij verklaarde dat de besprekingen met het Geallieerd Hoofdkwartier omtrent het vraagstuk van het staken der vijandelijkheden nog niet geëindigd waren, zeide de Minister dat het nog niet mogelijk was een idee te geven van de Indonesische vertegenwoordiging op de na-oorlogse conferentie van het Nederlandse Koninkrijk, maar dat de Commissie-Generaal in staat zou zijn te beoordelen met welke vertegenwoordigers van Indonesië het mogelijk zou zijn te onderhandelen. (Aneta, 's-Gravenhage, 22.8).

SPOOR TE LONDEN.

Generaal E. H. Spoor, de bevelhebber van het Nederlands Indische Leger bevindt zich op het ogenblik in Engeland, en zal daar de Nederlandse troepen, die in Engeland opgeleid worden, inspecteren. (Aneta, Londen, 22.8).

SOEKARNO BINDT IN.

Uit republikeinse bron verneemt men dat „President" Soekarno, die na de extremistische coup van Juni de macht in handen heeft genomen, dat binnenkort aan zijn cabinet terug zal geven. Het Republikeinse Centrale Nationalistische Comité heeft bij een bijeenkomst te Djokjakarta een resolutie aangenomen vaststellende dat de „buitengewone interne situatie" geëindigd was en dat het weder instellen van een „parlementaire cabinet, dat verantwoording schuldig is aan het Centrale Nationalistische Comité volkomen gerechtvaardigd is."

Soekarno heeft Soetan Sjahrir opgedragen een nieuw cabinet te vormen. (Aneta, Batavia).

SJAHRIR NAAR DE VERENIGDE STATEN.

John R. Andu, de President van de Indonesische Vereniging in de Verenigde Staten, verklaarde dat de Indonesische „Premier" Soetan Sjahrir van plan is dit jaar een bezoek te brengen aan de Verenigde Staten. Hij maakte dit bekend bij een bijeenkomst die gehouden werd in de Verenigde Staten ter ere van de eerste gedenkdag van de „Indonesische Republiek".

HERVATTING EVACUATIE.

Het Geallieerde Hoofdkwartier verklaarde gisteravond bericht te hebben ontvangen, dat de Indonesische Republikeinse autoriteiten bereid zijn de evacuatie van Geallieerde Geïnterneerden te hervatten. Dit bericht was ontvangen na de terugkeer van Soetan Sjahrir van Djokjakarta, de Republikeinse „Hoofdstad" in Midden-Java. (Aneta)

AANVAL OP MUNITIEDEPOTS.

Gemechaniseerde eenheden van de Nederlands Marine hebben een aanval gedaan op de munitiedepots van de hoofdkwartieren van de T.R.I. (het Indonesische Republikeinse Leger) nabij de haven van Soerabaya. De Munitie-depots zijn vernietigd en verscheidene volgeladen munitiewagens zijn veroverd. (Aneta)

CHURCHILLS ZOON IN NEDERLAND.

De heer Randolph Curchill, zoon van Winston Churchill arriveerde dezer dagen in Nederland. Hij treedt op als correspondent voor een syndicaat van belangrijke dagbladen, voor welke hij o.a. zal schrijven over de toestanden in ons land.

het nieuws van vandaag

Men vergeet Parijs, waar de heren nog wat zitten te praten over het Italiaanse vredesverdrag en amendementen, die deze en gene erin wil aanbrengen. Afwezig uit de zaal is Ernest Bevin, die vandaag voor belangrijker zaken op bezoek is bij zijn confrère uit Joegoslavië, welke eveneens met spanning in Parijs de gebeurtenissen in eigen land volgt. Gisteren heeft voor het eerst sedert jaren een ultimatum over de wereld geklonken. De Verenigde Staten, het Westerse bolwerk van persoonlijke vrijheid, waren tenslotte het wachten moede en lieten Tito weten, dat de Noordamerikaanse vliegers die daar Maandag werden neergeschoten en later geïnterneerd, op staande voet dienen te worden losgelaten. Men liet twee etmalen respijt. Als er morgenavond geen antwoord is, gaat de zaak voor de Veiligheidsraad, die dan zijn deugdelijkheid zal moeten bewijzen. Tito's regering is — dat weet men — geen vrije, onafhankelijke macht. Moskou deelt in Beograd de lakens uit en men moet dit conflict dus zien als gaande tussen twee mogendheden, die elk een veto-macht hebben. Wat moet er gebeuren, als Tito het ultimatum negeert of er niet aan voldoet? De zaak komt dan voor de Veiligheidsraad, waar eventueel Rusland door een veto elke actie onmogelijk zou kunnen maken. De wereldvredesorganisatie valt dan in duigen, daar de Verenigde Staten dan andere wegen zullen moeten bewandelen.

Dat men rekening houdt met Tito's weigering blijke uit het feit, dat Byrnes zijn ondersecretaris Acheson inmiddels al opdracht heeft gegeven de papieren in orde te brengen om de zaak in de Veiligheidsraad persoonlijk voor te dragen.

Een andere weigering werd door Turkije uitgesproken, toen gisteren in Ankara de nota van antwood werd overhandigd aan den Russischen ambassadeur: Turkije wenst geen Russische bases aan de Dardanellen.

Hoe Moskou op dit kordate antwoord reageert is nog niet bekend. Slechts kwam uit die hoek het laconieke bericht, dat men in Moskou een demonstratie met raketvliegtuigen heeft gehouden, gebouwd naar het model der Duitse raketbommen en in staat ongelooflijk grote afstanden te overbruggen.

Joegoslavië, Spanje, Iran, Albanië, Palestina, Turkije — het zijn zes trefpunten, waar de Russische belangen fel met die der Westerse mogendheden hebben gebotst of nog botsen.

Godsdienst en Politiek in Nederland.

door

PATER DR. STEPHANUS TESSER O.P.

De zo pas gehouden verkiezingen voor de Tweede kamer hebben duidelijk doen zien, dat de meerderheid der Nederlanders niet geneigd is deze twee waarden: godsdienst en politiek, van elkaar te scheiden. De Duitsers hebben geprobeerd het volk diets te maken, dat deze twee dingen niets met elkaar hebben uit te staan, maar zijn er ondanks terreur niet in geslaagd om de zg. dwaling van het „poiltieke christendom" uit te roeien. Evenmin hebben de socialisten van vandaag succes gehad in hun pogingen het protestantse en katholieke volk er van te overtuigen dat het in 's lands belang en tevens in het belang van het christendom zelf zou zijn om te komen tot een politieke partijvorming op andere dan confessionele basis.

De geschiedenis van deze pogingen en de reactie daarop van katholieke en protestantse zijde zal ongetwijfeld de lezers van dit blad interesseren.

Het is aan eenieder bekend, dat in de politieke geschiedenis van Nederland, meer dan dit bij andere volken het geval is, de godsdienst een belangrijke rol heeft gespeeld.

Men gaat zelfs zo ver de bevrijdingsoorlog, die wij tachtig jaren met Spanje hebben gevoerd, te kenschetsen als een godsdienststrijd. Deze mening, die vroeger algemeen gangbaar was, wordt heden ten dage weliswaar door geen enkel serieus historicus meer verdedigd, maar toch sluit dit niet uit, dat de godsdienst naast andere voornamere beweegredenen, een belangrijk motief is geweest in deze strijd van het kleine Nederland tegen het machtige Spanje. Ook later blijkt de politieke geschiedenis telkens de weerspiegeling te zijn van religieuse controversen. Slechts kwam er verandering in zover de strijd op politiek gebied nu niet meer werd gevoerd door verschillende religieuse richtingen, maar door h endie zich op godsdienstig standpunt stelden enerzijds, en hen die zich op ongelovig of antireligieus standpunt stelden anderzijds.

De bekende stichter van de antirevolutionnaire partij, Dr. Abraham Kuyper, heeft met Schaepman deze situatie, waarbij allen die zich op het standpunt stelden van een religieuse fundering hunner politieke opvatting een blok vormden tegenover degenen die de politiek als een zuiver autonoom gebied beschouwden, in het leven geroepen. Tegenover de verontachtzaming van God en zijn geboden in het openbare leven, in het gezinsleven, in het persoonlijke leven stelde hij met den groten emancipator der katholieken uitdrukkelijk het godsdienstig beginsel dat deze levensgebieden moest gaan beheersen. Kuyper gaf aan de oppositie, die er tussen deze twee levensrichtingen heerste, een sindsdien gevestigde betiteling: hij sprak van: de antithese. Deze antithese heeft geheel de vormgeving van het politieke leven in ons land reeds een halve eeuw lang beheerst. Een van de meest sprekende uitingen daarvan is de vorming van de confessionele politieke organisaties geweest. Deze hebben tezamen, terwijl ieder wortelde in het op eigen wijze begrepen godsdienstige beginsel, negatief de strijd gevoerd tegen de ontkerstening van genoemde levensgebieden en positief getracht deze te hervormen. Dit accentueren van de antithese heeft in het verleden ongetwijfeld grote winsten met zich gebracht. De opkomende vloed van het socialisme en het communisme werd er door ingedamd, terwijl het liberalisme als georganiseerde groep zijn machtspositie in het politieke leven verloor. Positief was de grootste triomf die door de „Coalitie" van de confessionele partijen werd behaald de financiële gelijkstelling van het biezondere met het openbare onderwijs. Ook op sociaal terrein zijn door de coalitie belangrijke verbeteringen tot stand gebracht. Onder leiding van de elkaar opvolgende rechtse ministeries ontstond een respectabel stelsel van sociaal-politieke wetten en werd de huisvesting der bevolking op een vooruitstrevender en royaler wijze verzorgd dan ergens ter wereld. Voor de verschillende christelijke groeperingen zelf bracht het georganiseerd — zijn op grondslag van het eigen beginsel grote voordelen. Men bezon zich in eigen kring op de samenhang tussen godsdienst en leven. De voosheid van het liberale en socialistische beginsel, dat godsdienst privaatzaak is en noch met politieke leven, noch met recht, cultuur en economie iets te maken hebben, werd scherp doorzien.

Dat het Nederlandse volk, ondanks de vele banden die het van ouds met zijn Oosterbuur gehad heeft, immuun is gebleken voor de werkelijk duivelse propaganda van het nationaal-socialisme met zijn verwarring beogende aanvallen op het zg. politieke katholicisme en het politieke christendom, is vooral te danken geweest aan de vorming, die een groot deel van dat volk in zijn confessionele organisaties had opgedaan. Te duidelijk was het voor protestant en katholiek dat Goebbels hier een paardje van liberale huize bereed en daardoor bewees dat het nationaal-socialisme een bloedige telg was van het verfoeide liberalisme.

Tegenover deze voordelen van het samengaan der confessionele partijen in de leiding der publieke zaken van ons land stonden niet geringe nadelen. Hoezeer men het ook eens was over sociaal-politieke maatregelen die genomen moesten worden om de kwade gevolgen ongedaan te maken van het economisch stelsel, dat, hoe meer het zich ontwikkelde, ook des te heviger sociale spanningen opriep, over een meer radicale bestrijding van de oorzaken dezer kwade gevolgen konden katholieken en protestanten het nimmer eens worden. Jarenlang werd in katholieke kringen gestudeerd op en propaganda gemaakt voor de ideeën van Quadragesimo Anno, volgens welke de maatschappelijke instituten zelf hervorming behoefden.

Men voelde het in veel kringen als iets onoprechts aan, het volk warm te maken voor hervor-

mingen, waarvan men wist dat men ze nimmer zou kunnen verwezenlijken, zolang men in politicis vastheid aan de „coalitie". De protestantse partijen zouden ons in dit stadium van de sociale geschiedenis van ons volk nimmer willen volgen op de nieuwe wegen, die de Paus ons wees. Voor hen vormden de inzichten van hun groten leider Colijn het laatste woord op sociaal-economisch gebied. Colijn nu was een zeer gelovig mens, maar tevens zeer liberaal op het gebied der economie, ja, zo liberaal, dat zeer vele liberalen de bescherming van hun positie en de verdediging van hun ideeën veiliger vonden bij Colijn dan bij hun eigen partij, en dus op den leider der anti-revolutionnaire partij stemden, hetgeen aan deze partij een positie in het parlement verschafte, die niet in overeenstemming was met het ledenaantal dat zij in werkelijkheid bezat. Trouwens niet het feit dat Colijn toevallig leider was van de protestantse partijen maakte deze ongevoelig voor de sociale aspiraties der katholieken. Men krijgt, als men de protestantse uiteenzettingen leest, steeds de indruk, dat hun conservatisme wortelt in de specifieke ideologie die hun grondslag is. Hierin zijn twee momenten van belang. Vooreerst heeft de protestant een overspannen eerbied voor het historisch gewordene, dat al te critiekloos wordt vastgekoppeld aan Gods wil, en is daardoor geneigd institutionele hervormingen op maatschappelijk gebied als uitingen van revolutionnaire opstand tegen God te beschouwen. Zo verdedigde Colijn eens in de volksvertegenwoordiging de vrijhandel door er zich op te beroepen dat deze meer overeenkomstig Gods ordennantiën zou zijn. Het tweede ideologische moment, waarvan men soms de invloed bespeurt, is de onderwaardering die de protestant heeft voor reglementeringen van het sociaal-economische leven. De staat, en verder ieder regelend orgaan, is voor hem alleen maar „propter peccatum", vanwege de zonde. Het gaat er dus meer om te bepalen wat zonde wordt genoemd. Dat een enkeling of een groep van enkelingen zonder te stelen zich een economische macht zou verwerven, die een staat in de staat zou kunnen vormen, is dus, ter oorzake van het ontbreken van de zondigheid dezer machtsverwerving, geen materie ter regeling. Aldus blijkt het conservatisme t.o.v. het sociaal-economische leven een trek van de protestantse politieke partijen te zijn, die meer uit het ideologisch fundament, waarop deze partijen steunen, voorkomt, dan uit toevallige historische factoren moet worden verklaard.

Door het bijna aangeboren conservatisme van hun partners in de coalitie zijn de katholieken reeds voor de oorlog in een moeilijk dilemma geplaatst, een situatie, waarvoor men vandaag aan de dag al te weinig begrip pleegt te hebben. Enerzijds wilden de katholieken het antithetisch standpunt blijven innemen. Nolens had aan deze wil een onverzettelijk karakter gegeven door een samengaan in de regering met socialisten slechts bij „uiterste noodzaak" in het vooruitzicht te stellen — andererzijds kon er bij handhaving van de coalitie niets komen van een vooruitstrevende antikapitalistische politiek. Zo geraakte het politieke leven in een slop en was al te lange tijd tot een hopeloze onvruchtbaarheid gedoemd. Men hoefde er niet op te rekenen, dat verkiezingen een eind zouden kunnen maken. Immers de partijen hadden hun kiezers tot zulk een hechte trouw weten op te voeden, dat verschuivingen van belangrijke betekenis uitbleven. Regeringen kwamen aan, struikelden, nieuwe regeringen traden op, maar zo ooit, dan was het gezegde hier van toepassing: hoe meer er veranderde, hoe meer alles hetzelfde bleef. Ironisch werd vaak de vraag gesteld, of het niet overweging verdiende de verkiezingen te vervangen door een gespecificeerde volkstelling. Deze situatie werd hopelozer, naarmate er vraagstukken aan de orde kwamen, die een radicalere of op zijn minst een fantasie-rijkere oplossing vroegen dan de aanpassingspolitiek van de verschillende cabinetten onder Colijn vermocht te geven. Wij denken hier met name aan de problemen, die vlak voor de oorlog aan de orde waren: zoals: de schrikbarende werkloosheid, de verhouding van ons betaalmiddel t.o.v. de buitenlandse valuta, de verdediging van onze staatsinstellingen tegenover het nationaal-socialisme.

Natuurlijk zal men zich bij deze analyse van de vooroorlogse politieke situatie afvragen of het niet onrechtvaardig is de politieke malaise, waarin Nederland toen verkeerde, enkel te wijten aan het principiële conservatisme, dat de protestantse partijen haast erfelijk bleek te belasten. Er gaan ten onzent inderdaad sinds lang stemmen op, die een zelfde soort erfelijke belasting inherent achten aan iedere confessionele partij alleen al op grond van het feit, dat een groepering van burgers in een politieke partij, alleen op grondslag van hun confessie, noodzakelijk voert tot de figuur, dat iedere confessionele partij zowel reactionnaire als vooruitstrevende elementen in zich omsluit.

Reeds voor de oorlog waren er over dit onderwerp tal van besprekingen gevoerd tussen hen, die deze overtuiging koesterden. Het waren besprekingen waaraan mensen van verschillende politieke kleur deelnamen. Onderzocht werd of het niet mogelijk was om te komen tot een doorbraak van de oude politieke verhoudingen en een andere scheidingslijn te vormen dan die van de antithese. Bij deze ontmoetingen bleek trouwens, dat er meer overeenstemming tussen leden van de sinds lang aan elkaar geopponeerde partijen bestond, dan men ooit had durven te veronderstellen. Met name constateerde men, dat deze overeenstemming zich niet beperkte tot vraagstukken van practisch-politieken aard, maar zich ook uitstrekte tot bepaalde ideologische fundamenten van ons volksleven. Dat het niet de minst edelen waren uit ons volk, die aldus toenadering tot elkaar zochten, blijkt wel hieruit, dat velen dezer mensen, toen de oorlog was uitgebroken en ons land onder de voet was gelopen, elkaar vonden in het verzet. De vijf jaren van geestelijke terreur, waaronder ons volk geleden heeft, hebben toen verder althans deze winst gebracht, dat deze groep belangrijk vermeerderd werd met vele anderen, die zich eveneens bewust waren geworden, van de solidariteit, die ons allen samenbindt.

Aan dit verlangen naar solidariteit hebben nieuwe zich spontaan opwerpende leiders na de bevrijding vorm trachten te geven door de stichting van een nieuwe organisatie, genaamd: **Nederlandse Volksbeweging** (N.V.B.). Als haar voornaamste doelstelling beschouwde zij het ons volk het bewustzijn bij te brengen, dat, ondanks confessionele verdeeldheid, er bij de meerderheid van de arbeidende massa overeenstemming bestond in de opvatting dat zowel het collectivisme met zijn vernietiging van de persoonlijkheid, als het kapitalisme met zijn slavernij van de arbeidende mens moesten worden bestreden. Tegenover het collectivisme moest men gezamenlijk de thesis stellen van het personalisme; tegenover het kapitalisme wilde men een nieuw socialisme plaatsen, een socialisme, dat niet materialistisch was, zoals het vroegere Marxisme, maar de waarde van religie en christendom erkende: een socialisme, dat de klassenstrijd-gedachte liet schieten, en het eigendomsinstituut, voor zover dit niet met het algemeen welzijn in botsing zou komen, eerbiedigde; een socialisme overigens, dat beslist antikapitalistisch was, in zover het de macht van het groot-kapitaal wilde breken, de arbeid aan zijn recht wilde helpen en zich zou uitspreken voor een geleide economie: In één woord, de massa van de arbeidende bevolking moest zich één weten in de belijdenis van een „personalistisch socialisme".

Als een tweede taak stelde de N.V.B. het zich, de oude partijen,, waarin, naar zij hoopte, steeds meer mensen zich zouden gaten vinden voor de ideologie van het personalistisch socialisme, de weg te wijzen, waarlangs een begin zou kunnen worden gemaakt met een politieke samenwerking op brede basis, zonder de omvorming van het historisch gegroeide in het partijwezen te verhaasten.

Dat de N.V.B. geheel getrouw zou gebleven zijn aan deze beperkte en bescheiden opzet, wordt door velen op o.i. nogal degelijke gronden betwijfeld. De N.V.B. stelde zich als uiteindelijk ideaal dat er eens één grote politieke volkspartij moest komen op grondslag van het personalistisch socialisme, een partij, die dwars door alle confessies heen zou lopen. In katholieke kringen is men van mening, dat de N.V.B. op het eind van het vorige jaar gepoogd heeft de zaken te forceren om, gebruik makend van de verwarde politieke verhoudingen, reeds op zeer korte termijn te komen tot een volkspartij als boven bedoeld. Daarbij verloor zij haar roep als sympathiek bemiddelaarster en werd zelf tot een van de partij-politieke factoren. Wat gebeurde er?

De N.V.B. organiseerde een studie-commissie, waarin zij verschillende afgevaardigden der partijen wilde tezamen brengen om over de stichting van zulk een partij besprekingen te voeren. De Katholieke Staatspartij, die inmiddels herrezen was, wilde zich niet op deze weg laten dringen en gaf door haar afgevaardigden te kennen, dat zij wel als toehoorster, maar niet als partner bij deze bespreking aanwezig wilde zijn. Hierop volgde prompt het antwoord, dat men op toehoorders geen prijs stelde en slechts gewone onderhandelende deelnemers aanvaarden wilde. De besprekingen, die dus voortgang vonden zonder afgevaardigden van de katholieke partij — er waren alleen afgevaardigden van een kleine groep katholieken, die leden waren van de N.V.B., de zg. Christofoor-groep — hebben geleid tot de stichting van een nieuwe partij, nl. de **Partij van de Arbeid.** Het pièce de résistance van deze nieuwe partij vormde de oude socialistische partij die in een breed gebaar haar oude naam, symbolen en enkele kamerzetels afstond. Overigens voegde zich bij deze massale kern slechts enkele kleine partijen.

In de naam: Partij van de Arbeid, lag, behalve een anti-kapitalistische strekking, ook nog de tendenz uitgedrukt in Nederland te komen tot een pendant van de Labour-partij in Engeland, die, gelijk bekend, eveneens katholieken en protestanten zowel als zg. humanisten verenigt in een ideaal van gematigd socialisme. Overigens wilde men, vooral in N.V.B.-kringen nadrukkelijker dan de Labours in Engeland de geestelijke ondergrond van het socialisme, dat men aanhing, naar voren schuiven. Veeleer wees men dan ook op de verwantschap van deze Partij van de Arbeid met de Franse M.R.P.

Als men ondanks het afzijdigblijven van de katholieke partij de stichting van de Partij van de Arbeid toch heeft doorgezet, dan was het, omdat men hoopt op zeer korte termijn nog veel andere katholieken voor de nieuwe Partij te winnen, zodat zou kunnen worden gesproken van een werkelijke doorbreking van het isolement der katholieken als volksgroep. Het moet worden vermeld, dat men den katholieken natuurlijk niet het recht ontzegde hun politiek te laten leiden door eigen beginselen, maar men meende dat de Partij van de Arbeid deze mogelijkheid geheel open liet, doordat men toezegde dat het den katholieken in deze partij vrij stond een eigen onderverband te vormen, waarin zij zich op hun beginselen konden bezinnen en hun politiek standpunt konden formuleren.

Zoals men weet zijn de verwachtingen, dat men op korte termijn veel katholieken voor de Partij van de Arbeid zou kunnen winnen, niet in vervulling gegaan. Integendeel, de poging tot „doorbraak" moet als een grote mislukking worden gekenschetst. In tegenstelling met de propagandistische voorspellingen omtrent de uitslag van de verkiezingen, waarin de „Nederlandse Labours" reeds als de „overwinnende" met het grootste aantal zetels uit de bus zou komen, heeft de kiezersmassa anders beslist. De trouw der katholieken aan hun partij werd niet gebroken. De katholieke partij zal in de komende vier jaren de grootste partij in het parlement zijn. Maar naast dit verheugend resultaat hadden deze verkiezing helaas een donkere zijde. Hoe slecht de socialistische leiders in dit spel gemanoeuvreerd hebben wordt duidelijk, als men bedenkt, dat het de communisten geweest zijn, die uit de verkiezingsstrijd traden als de lachende winnaars. Behalve als een crisis-verschijnsel moet de geweldige stijging van de communistische aanhang in ons land worden opgevat als een gevolg van de al te geforceerde koerswijziging der socialistische partij. De wending naar rechts heeft tot gevolg gehad, dat de gehele linker-vleugel van deze partij, die niets voelde voor een nieuwe, minder materialistisch en, zoals zij het noemden, „verburgerlijkt" socialisme, naar het communisme overliep. Het op winst spelen van de socialistische partij door alles op de kaart te zetten van een zg. vergeestelijkt socialisme, is op een fatale mislukking uitgelopen. De aanwas van het communisme zou zeker aanmerkelijk minder geweest zijn, indien de leiders der socialisten meer werkelijkheidszin zouden hebben gehad, en rekening hadden gehouden met de gevoelens der socialistische massa. In plaats daarvan heeft men zich verbeten geworpen op de verwezenlijking van een studeerkamerproject, waarvan de strekking door de massa òf niet begrepen werd, òf instinctmatig werd afgewezen.

Ditzelfde gebrek aan werkelijkheidszin waardoor de socialisten het tegen de communisten hebben verloren, is ook de reden geweest van hun nederlaag in hun strijd tegen de katholieke partij. De massa der katholieken heeft steeds met groot wantrouwen gestaan tegenover de uitnodiging om binnen te treden in een zg. vernieuwd socialistisch huis. Zij voelde intuïtief, dat deze vernieuwing niet zo ver ging, dat zij zich werkelijk „thuis" zou weten in de nieuwe socialistische woning. Bovendien, de onbevredigende gang van zaken in ons land en in Indië werd door deze massa, niet geheel terecht, maar toch wel verklaarbaar, als eerste vrucht gezien van dit hernieuwde socialisme. Immers, wijl de meeste zetelende ministers zich als enthousiaste gangmakers van de Partij van de Arbeid opwierpen en reeds in hun ambtsperiode voor de verwezenlijking van de verstrekkende doeleinden dezer partij de grondslagen trachtten te leggen, werd al wat scheef ging in den lande op het passief van deze partij geschreven. De leiders der katholieken hebben, op een enkele uitzondering na, natuurlijk wel beter gezien en in hun voorlichting van de massa de nodige onderscheidingen gemaakt, maar zij kwamen niettemin steeds tot een radicale afwijzing van iedere fusiepoging. De redenen, die hun hierbij voor ogen stonden, lieten zien, dat zij meer realiteitsbesef hadden dan hun socialistische collega's. Men kan ze als volgt samenvatten.

Partijen zijn sociologische werkelijkheden en als zodanig vormen zij de uitdrukking, de belichaming van ideeën en vooral van een mentaliteit, die zich niet zo gemakkelijk wijzigen als sommige dynamische idealisten geneigd zijn te denken. Subjectieve ideeën, levende in de hoofden van intellectuelen, veranderen snel en gemakkelijk; geobjectiveerde ideeën, als hoedanig men de sociale werkelijkheden moet beschouwen, bieden lang, helaas vaak al te lang, weerstand aan veranderde invloeden. Het is dan ook een miskenning van de werkelijkheid, het duidt op gebrek aan realiteitszin, te menen, dat sociologische grootheden als politieke partijen, gemakkelijk van inhoud zouden kunnen veranderen.

Reeds spoedig is gebleken, dat de mening, dat de socialistische partij, door op te gaan in de Partij van de Arbeid, innerlijk totaal veranderd zou zijn, berust op een dwaling. Wat in de brede massa der socialisten leeft is allerminst een weerspiegeling van wat er leeft in de hoofden van die groep socialistische intellectuelen, die met veel enthousiasme het initiatief hebben genomen tot het politieke novum van de Partij van de Arbeid. Al is het misschien waar, dat er ook in de massa iets aan het veranderen is, dan was het toch te gewaagd om aan te nemen, dat deze niet meer marxistisch denkt, niet meer wil weten van klassestrijd, gevoel heeft gekregen voor geestelijke waarden.

Beginselen kan men op papier veranderen, een organisatorische vorm kan men vlot wijzigen, maar wat men wel eens aanduidt met de naam: „klimaat van een partij", dat wordt niet zo gemakkelijk veranderd. Een partij is nu eenmaal iets anders dan een papieren beginsel-program en dan zijn organisatorische vorm. Het is ook enigszins een levenssfeer, een gemeenschap met een eigen levenssfeer. Slechts nadat men er in geslaagd is de sfeer van een partij te veranderen, zodat ze willig wordt voor het aanvaarden van nieuwe ideeën, kan men spreken van een echte vernieuwing in zulk een partij.

Men kan veilig aannemen, dat men bij de socialistische partij bij lange na nog niet zo ver was, toen men besloot haar te doen fusioneren met andere partijen. De oude partijleiders, die voor de nieuwe ideeën gewonnen waren, hebben dit wel goed aangevoeld. Was dit niet de reden, waarom het beginselprogram van de Partij van de Arbeid zich lang niet zo volmondig en strak op het „personalisme" vastlegde, als de N.V.B. dit had gedaan? In dit verband is het ook tekenend, dat de Partij van de Arbeid sinds haar oprichting stelselmatig de term „personalistisch" vermeed en sprak van „democratisch" socialisme. Het is duidelijk, dat men hiermee beoogde aan de socialistische massa een oud vertrouwd geluid te doen horen, en er voor terugschrok door een al te openlijke verloochening van het marxisme het vertrouwen van al te velen te verliezen.

Deze afzwakking van het vernieuwingsaccent in de algemene strekking van het programma van de Partij van de Arbeid maakte het waarschijnlijk, dat ook op meer speciale punten van haar programma deze partij toch niet zoveel vernieuwingswil zou kunnen opbrengen als noodzakelijk was, wilde een fusie met haar voor de katholieken aantrekkelijk zijn. Met name kon men er aan twijfelen of de socialisten de waarderende woorden, die het program van de Partij van de Arbeid wijdt aan het gezin, wel waar zouden maken door met de katholieken royaal en loyaal op te komen voor de belangen van het grote gezin. In het katholieke kamp was men verder ook nog bevreesd voor de werking van de oude marxistische zuurdesem op sociaal-economisch terrein. Zou de linkervleugel der socialisten niet de antikapitalistische politiek, die ook door de katholieken wenselijk en noodzakelijk wordt geacht, in staatssocialistische richting trachten te stuwen? Ondanks de pogingen der socialisten om zich met woorden van staatssocialistische smetten vrij te verklaren, sprak het voorontwerp van de wet op de bedrijfsschappen van Minister Vos volgens algemene opvatting zeer duidelijk een staatssocialistische taal.

Uit het bovenstaande blijkt, dat er zwaarwegende gronden aanwezig waren, waarom de leiders van het katholieke volk aan een eigen politiek partijverband hebben vastgehouden. Zij kregen in deze een zeer belangrijke steun van de geestelijke leiders van dit volk. Het Hoogwaardig Episcopaat wees er enige dagen voor de verkiezing op, dat, naar zijn mening, de naleving der zedelijke vormen van het Christendom het best gewaarborgd wordt door de Katholieke Volkspartij. Dat de bisschoppen gemeend hebben te moeten spreken vindt zijn grond vooral hierin, dat de politieke scholing en bewustwording nog in een verregaande mate bij de katholieke massa ontbreekt. Terwijl zeer velen door vertrouwen, traditie en milieu gedreven een kern vormden, waarop de katholieke partij te allen tijde kan rekenen, waren er een groot aantal anderen, die weerloos stonden tegenover de propaganda van een partij, die voorgaf een program te huldigen, dat iedere katholiek volledig kon onderschrijven.

Het katholieke volk heeft geluisterd naar het herderlijk woord van zijn geestelijke overheid, die niet de dupe is geworden van de ideologische verwarring, die in sommige katholieke intellectuele kringen was ontstaan.

Het moet betreurd worden, dat uit de noodzakelijkheid van dit herderlijk ingrijpen blijkt, dat de katholieke partij nog steeds niet is uitgegroeid tot een zuivere programpartij, waaraan de kiezers hun stem kunnen geven op grond van eigengevormd politiek inzicht, tegelijk is het toch verheugend, dat de uitslag der verkiezingen duidelijk gemaakt heeft, dat de katholieken in ons land wensen, dat de politiek beheerst wordt door godsdienstige beginselen. Het verband tussen deze religieuze beginselen en concrete programpunten der katholieke partij heeft de meesten van hen

Mr. & Mrs. S. A. Fernandes
announce the engagement of their daughter
JULIETTE
to
ROBERT L. SUTTON.
New York City, August 14th. 1946.
2—2

niet klaar en beredeneerd voor ogen gestaan, maar door gehoor te geven aan de stem hunner bisschoppen gaven zij wél duidelijk aan, dat zij voorstanders waren van scherpe scheidingslijnen en afkerig waren van een verdoezeling van de grenzen, zoals de Partij van de Arbeid deze voorstond.

Naar wij menen zal de toekomst de katholieken, die getrouw zijn gebleven aan hun eigen confessioneel verband, in het gelijk stellen. Reeds nu tekenen de fronten zich duidelijk af. Alles wijst er op, dat de eindstrijd zich niet zal afspelen tussen socialisme en communisme, zoals Schermerhorn c.s. menen, maar tussen Christendom en communisme. Knuvelder zal gelijk krijgen als hij profeteert, dat al wat daartussen zweeft vermorzeld zal worden als tussen twee molenstenen (Nieuwe Eeuw, 1 Juni).

Het socialisme, bevreesd voor de opkomende vloed van het communisme, heeft in ons land geprobeerd van links naar rechts uit te wijken en koesterde de hoop zich te redden door met vooruitstrevende christenen een middenpartij te vormen. Dit zal echter een illusie blijken te zijn. Het zal zonder twijfel onmogelijk zijn de socialistische massa te begeesteren voor een abstract spiritualisme. Als zij in de toekomst de keuze zal moeten maken tussen dit abstracte stelsel en de concrete resultaten van het steeds in macht en welvaart groeiende Rusland, dan is het niet moeilijk te voorspellen hoe deze keuze uit zal vallen. Het zal weinig doeltreffend zijn tegenover de concrete feitelijkheden van een steeds duidelijker wordende vooruitgang op materieel gebied, die het communisme aan het Russische volk brengt, aan de massa een materiële lotsverbetering te brengen die niet verbonden is met een concreet geestelijk ideaal, maar slechts met enkele humanitaire beginselen. Alleen het Christendom kan, behalve lotsverbetering, den mens een concrete geestelijke realiteit voorhouden, die werfkracht heeft. Die concrete geestelijke realiteit is Christus zelf. Alleen Christus zal het van Stalin kunnen winnen.

Zo ooit, dan is nu voor de katholieken van Nederland de tijd aangebroken om te bewijzen, dat Christendom hetzelfde betekent als sociale rechtvaardigheid, verzekering van een menswaardig bestaan voor allen, in een woord, dat classiek geworden is: Verlossing van het proletariaat (Quadragesimo Anno). De katholieke partij zal een duidelijke antikapitalistische politiek moeten gaan voeren.

Om de redenen, door ons aangegeven, zullen de protestantse partijen niet geneigd zijn haar op deze gang te volgen. Maar geen nood, al heeft de gedachte gezegevierd, dat de katholieken een opgaan van hun partij in de Partij van de Arbeid moesten afwijzen, en al hebben de katholieken die bij de verkiezingen ook op overtuigende wijze gedaan, tot een samenwerking in een vooruitstrevende antikapitalistische politiek lijkt deze partij ten zeerste geschikt.

Terecht heeft Van Gent nl. opgemerkt, dat de verschillen, waarover wij boven hebben gesproken, de samenwerking van beide partijen niet verhinderen, doch juist gewenst maken. „In zekere zin, zo betoogt hij, vullen beide elkaar zijn. In deze samenwerking is het de taak van de Partij van de Arbeid te bevorderen, dat de katholieken stoutmoediger de consequenties trekken uit de leer der sociale encyclieken; de taak van de Katholieke Volkspartij, dat de socialisten steeds nader komen tot haar evenwichtige gemeenschapsleer" (Christofoor, 1 Juni).

Het zou van eminent belang voor ons volk in zijn geheel en voor de zaak van het katholicisme in het biezonder zijn, indien zij er in zou slagen deze taak op bevredigende wijze te volbrengen. Velen van de Partij van de Arbeid, die zich tevreden stellen met een vaag godsdienstig gevoel van zuiver natuurlijke aard, of met een slap humanisme verbonden met een theïstisch godsbegrip, zouden dan wellicht tot de overtuiging komen, dat een zich op bovennatuurlijke openbaring stoelende geloofsovertuiging een sterker fundament vermag te verschaffen, niet alleen aan hun persoonlijk leven, maar ook aan hun sociale aspiraties. Misschien ook zouden daardoor de protestanten kunnen worden losgetrokken uit hun inerte houding t.o.v. de sociale werkelijkheid, en zich bewust worden, dat Christus niet alleen gekomen is om de individuen te verlossen, maar ook de staat en de maatschappij. Dit is zeker: de komende vier jaren zullen beslissend zijn voor de toekomst van het Christendom in Nederland.

ARUBAANSE CANDIDATEN VOOR DE RIJKSCONFERENTIE.

Het Nieuws te Paramaribo schrijft:

Uit Willemstad werd gemeld dat men op Aruba een lijst heeft samengesteld van candidaten voor de komende Rijksconferentie, zo Aruba afzonderlijk aan deze conferentie zal deelnemen. De candidaten zijn Dr. L. C. Kwartsz, Gezaghebber van Aruba; J. E. M. Arends, lid van de Raad van Bestuur; J. H. A. Eman, C. Arends en V. E. Henriquez, Arubaanse leden van de Staten en A. Wever; A. Eman, leden van de Arubaanse Raad van Politie.

Deze lijst werd samengesteld in overleg met Dr. P. A. Kasteel.

ST. NICOLAAS' JOURNALIST.

Konden wij dezer dagen het blijde nieuws geven van de geboorte van de Arubaansche Courant, thans is er het blijder nieuws dat Harm Geert van den Boom, oud-voorman op de drukkerij van de Curaçaosche Courant, er de redactie voert. Zoals wij reeds schreven, was ons de redacteur niet bekend en de heer Van den Boom was zo welwillend ons ervan in kennis te stellen, dat hij de redactie van de Arubaansche Courant op zich heeft genomen.

Velen op Curaçao zullen den 35-jarigen Bosschenaar nog kennen en wij wensen hem bij zijn nieuwe functie alle succes.

GEEN ONTFERMING.

De Kamer van Koophandel deelde ons vanmorgen mede geen ontferming te hebben gehad met Mevrouw Ruth G. Lascoff, die gisteren per Stella Polaris ons eiland bezocht. Mevrouw Lascoff had telegrafisch de Kamer van heur komst verwittigd en iemand van de bemanning van de Kamer werd toen aangewezen om Mevrouw Lascoff te escorteren. De Kamer had dus geen medelijden, maar was galant.

COMMANDANT MARINE BASIS PARERA.

Voor de duur van de afwezigheid van den Commandant Marine Basis Parera, den luitenant ter zee der 1ste klasse J. B. Kennema zal de luitenant ter zee 2e klasse K.M.R., A. van Oss zijn functie waarnemen.

FIETSWEDSTRIJD.

Op 24 en 25 Augustus zullen in het Rifstadion fietswedstrijden worden gehouden voor het Interkoloniale Kampioenschap. Deze wedstrijden gaan uit van de Curaçaose Wielerbond. Deelnemers zijn: Alvarado en Rodriguez (Venezuela); Bilbao en Andoni (Spanjaarden), Oliveira (Portugees), Phelps en Barlowe (Trinidad), Pinedo Jeanpierre, Barlowe en Williams (Curaçaoënaars).

ATHLETIEK.

Het Bestuur van de C.A.B. deelt ons het volgende mede:

Na de in Amsterdam gehouden A-kampioenschappen, waaraan onze Curaçaose athleten hebben deelgenomen en waarvan het resultaat reeds werd bericht, zullen onze jongens, alvorens naar Curaçao terug te keren, nog deelnemen aan in diverse plaatsen van Nederland te organiseren athletiekwedstrijden.

Kortelings werd met goede resultaten deelgenomen aan wedstrijden in Hoorn. Thans bereikte ons telegrafisch bericht, dat de Curaçaose athleten goede praestaties geleverd hebben op de in Arnhem op 18 Augustus jl. gehouden athletiekwedstrijden.

De volgende resultaten werden bericht:

Kogelstoten: Adriana eerste; **Honderd meter:** Royer eerste; **tweehonderd meter:** Dopwell eerste, Rosario tweede, Royer derde; **Hoogspringen** Rooy eerste; **Speerwerpen** Rooy tweede.

Van den Leider van de Curaçaose athletengroep, den Heer A. B. Faay, werd ten aanzien van de conditie waarin de Curaçaose jongens zich bevinden nog het volgende bericht ontvangen:

De sprinters hebben veel last van de koude, hetgeen ook goed merkbaar is aan de in het algemeen door hen geleverde praestaties. Wat voor de sprinters in het biezonder geldt, komt ook tot uiting bij de overige athleten.

Nederland heeft dit jaar een van de koudste zomers van de afgelopen jaren. In dit opzicht treffen onze athleten het dan ook niet. Toch zijn allen even enthousiast.

Op athletiekgebied wordt zeer veel opgestoken, hetgeen straks de athletieksport in ons Gebiedsdeel zeer ten goede zal komen.

Op 21 Augustus jl. hebben onze athleten te Zeist deelgenomen aan een aldaar georganiseerde trial meet. Omtrent de uitslagen van deze wedstrijden werd nog geen bericht ontvangen.

Zondag 25 Augustus komen onze jongens uit in een revanchewedstrijd tegen de athletiekclub Celebes te Den Haag.

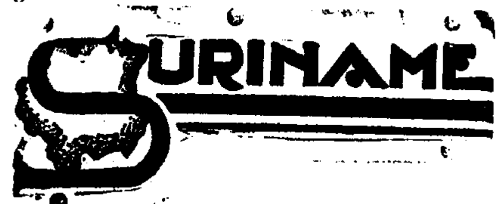
De Heer Faay berichtte ons voorts, dat de Curaçaose athleten overal met zeer veel geestdrift worden ontvangen. De gezondheidstoestand kan uitstekend worden genoemd. Voor zover thans te bezien zal de Curaçaose groep eind Augustus per schip de reis naar huis aanvaarden.

Tijdig zal, wanneer de definitieve datum van vertrek uit Nederland bekend is, ter inlichting van de familie en sportvrienden, e.e.a. bekend worden gesteld.

S.V.B. NAAR B.G.

Naar Het Nieuws verneemt is in beginsel besloten dat de Surinaamse Voetbalbond begin November naar Demerara een elftal zal zenden om er te spelen op uitnodiging van de Engelse buren.

Enkele weken terug ontving de SVB een uitnodiging. Aan hem werd overgelaten te bepalen wanneer ze erop zou kunnen ingaan.

PROGRESSIEVE SURINAAMSE VOLKSPARTIJ OPGERICHT.

Algemeen Christelijke politieke partij in Suriname.

In „de Katholiek" lezen wij:

„Op Zondag 25 Augustus zullen de katholieke mannen van alle rang en stand, van alle kleur en nationaliteit in Luxor bijeenkomen om de grote daad op politiek gebied te stellen: de oprichting van een Surinaamse Progressieve Volkspartij.

Waarom de oprichting van een Partij?

Omdat alleen een politieke Partij in staat is een programma samen te stellen, dat gebaseerd is op bepaalde principen, die in ons geval geen andere zijn dan de algemeen Christelijke beginselen —

— omdat alleen een Partij in staat is de wens en de wil te vertolken van een grote groep gelijkgezinden —

— omdat alleen een Partij afgevaardigden in het Statencollege kan brengen, die werken volgens bovenbedoeld programma en daardoor de wettelijke vertegenwoordigers zijn van een grote volksgroep —

— omdat bij uitbreiding van het kiesrecht alleen een Partij voor evenredige vertegenwoordiging kan opkomen en daardoor haar principen kan doen gelden bij het besturen van ons land —

— omdat alleen een Partij in staat is deskundigen bijeen te brengen, die capabel zijn te oordelen over de sociale en economische opbouw van ons land; over arbeids- en onderwijsvraagstukken, over landbouw en handel, over staathuishoudkunde en recht. Voor den enkeling is dat onmogelijk.

Zo zal de oprichting van een partij bijdragen tot het algemeen welzijn van ons land en ons volk, tot grotere democratische verantwoordelijkheid van degenen, die ons volk besturen en tot het doen doordringen van de christelijksociale beginselen bij de regering. Want de christelijke principen bieden de waarborg voor echte democratie, voor de rechtvaardige toepassing van de vrijheden van den mens. Het ongeloof daarentegen — we zagen het in Duitsland — en Italië, we zien het nu weer opnieuw — leidt tot onverantwoordelijke dictatuur en tot verkrachting van iedere menselijke vrijheid.

Daarom roepen wij alle mannen, die het goed menen met het heil van Suriname en het Surinaamse volk, op tot de massavergadering in Luxor, Zondag, 25 Augustus om 10 uur. Komt allen, laat uw stem horen, er zal naar u geluisterd worden, want ge zijt vrij om te oordelen, vrij in het woord, dat gij spreekt, en vrij in uw leuze."

* * *

Naar wij ingelicht ging de stoot tot oprichting dezer partij (die een ietwat daverende naam kreeg) uit van de jongere katholieken in Suriname, maar het is de bedoeling allen die zich op christelijk standpunt stellen in deze Progressieve Surinaamse Volkspartij te verenigen. Naar verluidt bestaat er zeer grote belangstelling voor deze politieke partij. Lou Lichtveld, momenteel in Suriname, zou — als wij wel zijn ingelicht — dezelfde dag, dus ook 25 Augustus, een Democratische Partij oprichten tijdens een bijeenkomst in Theater Bellevue.

MECHANISERING EN VESTIGING.

Ir. W. C. van der Meer en Ir. L. J. Dijkhuis die met de Cottica naar Suriname komen voor onderzoek naar de mogelijkheid van gemechaniseerde rijst- en suikerbouw en in verband daarmede van vestiging van Nederlandse landbouwers, worden vergezeld van vertegenwoordigers van twee kapitaalkrachtige groepen, die zich hiervoor interesseren.

Voor de ene groep komen mede de heren J. K. Holwerda en J. H. Lunshof, voor de andere groep de heer A. Vogelaar. De heren zijn zelf eigenaars van herenboerderijen.

Het denkbeeld is om in Suriname landbouwers neer te zetten op bedrijven van 60 tot 150 ha., waarvoor het kapitaal er is en waarvoor gestudeerde krachten beschikbaar zijn.

VAN DE WALLE VEWEERT ZICH.

Johan van de Walle, hoofd van de Gouvernementspersdienst en Mikpunt van bepaalde groepen in Suriname, heeft een brief gericht aan Frederik H. R. Lim A Po, die hem in het openbaar van partijdige Aneta-berichtgeving had beschuldigd. De heer Van de Walle geeft in deze brief de woordelijke text van 13 telegrammen welke hij naar aanleiding van de statenafvaardiging aan Aneta heeft verzonden, alsmede de bronnen waaruit hij de gegevens dezer telegrammen putte. De telegrammen, zoals in deze brief gepubliceerd, maken op ons, buitenstaanders, een neutrale indruk; er blijkt zeker niet uit of Van de Walle voor of tegen de afvaardiging en haar leden zou zijn.

DREIGEMENT.

Aanplakbiljetten in Tel Aviv delen mede, dat de Sterngroep represailles zal nemen als de 18 ter dood veroordeelde mensen terecht gesteld worden. Geen beul zal dit vonnis overleven en men bedreigt de ambtenaren en politiel personeel (Jeruzalem, (AP) 21.8).

DE FRANSE ASSEMBLEE BIJEEN.

In Parijs is de Assemblee bijeengekomen. Guy Petit stelde voor de grens met Spanje te heropenen. Petit komt zelf uit de Pyreneeën en hij wenste de economische betrekkingen, die sedert Maart verbroken zijn, te hervatten. Men geeft zijn voorstel weinig kans, omdat socialisten en communisten ertegen zijn alsmede een deel van de MRP. De Assemblee, die tot taak heeft een grondwet op te stellen, zal thans eerste Noordafrikaanse zaken in studie nemen in verband met klachten van de Arabieren in Algerië, die zeggen verontachtzaamd te worden bij de verkiezingen en die groter autonomie wensen (Parijs, (AP) 21.8).

STERKE AARDSCHOK BIJ SANTO DOMINGO.

Een zeer sterke aardschok werd gevoeld in de buurt waar de vorige aardbeving bij Santo Domingo ook plaats vond. Van de schokken die hebben plaats gevonden is dit de tweede in kracht, aldus de seismograaf te Weston. De schok wordt zo sterk genoemd, dat men van een aardbeving op zichzelf kan spreken (Weston, Mass., (AP) 22.8).

CARAIBISCH RAPPORT.

De Verenigde Staten hebben bij de Verenigde Naties een lang rapport ingediend over de sociale, onderwijskundige en andere toestanden in Atlantische en Pacifische gebieden, als Alaska, Hawaï, Puerto Rico, Juffereilanden, Kanaalzone, Guam, Samoa e.d. De Verenigde Staten maken gewag van verschil in graad van zelfbestuur tussen zulke gebieden en het moederland van waaruit ze worden bestuurd (Washington, (AP) 21.8).

ONAFHANKELIJKHEIDSBEELD ONTHULD.

Niettegenstaande het verbod van het Geallieerde Hoofdkwartier om openbare feestvieringen te organiseren ter gelegenheid van de gedenkdag van „de oprichting van de Indonesische Republiek", was het in Batavia vrij rustig. 's Morgens was er een kleine demonstratie toen de Republikeinse Minister van Sociale Zaken Mevrouw Maria Ulfah Santosa, die een parade van 300 Indonesische vrouwen naar het huis van Soetan Sjahrir geleid had, door de militaire politie verhinderd werd in het huis binnen te treden.

's Morgens werden ook verschillende kleine parades door de politie ontbonden, maar toestemming werd verleend aan een paar honderd Indonesiërs om op het grasperk voor Sjahrirs huis samen te komen voor de onthulling van een onafhankelijkheidsstandbeeld.

Op het verzoek van het Geallieerde Hoofdkwartier heeft Soewirdjo, de Republikeinse „burgemeester" van Batavia, over de radio aan de Indonesische bevolking uitgelegd waarom de viering van de onafhankelijkheidsdag verboden was, en heeft de bevolking verzocht geen parade's en massa-bijeenkomsten te houden.

Er was, niettegenstaande zijn verzoek, toch enig schieten gedurende de nacht, alhoewel er geen doden en gewonden gerapporteerd zijn. (Aneta, Batavia, 17.8).

MUSSERT EN SOEKARNO PRACTISCH GELIJK, ZEGT DR. SLAMET.

Dr. Mas Slamet, Indonesische financiële deskundige en de oprichter van de Democratische Vereniging van Indonesië verklaarde in een Aneta-interview dat hij het niet eens is met de verklaring van de Minister van Overzeese Gebiedsdelen Jan A. Jonkman dat de Indonesische Republikeinse „President" Soekarno niet op een lijn gesteld kon worden met de onlangs geëxecuteerde Nederlandse Nazie-leider, Anton Mussert.

Dr. Slamet zeide dat de verhouding tussen Mussert en de Nederlanders precies hetzelfde is als de verhouding die bestaat tussen Soekarno en de Indonesiërs.

Hij zeide ook dat hij twijfelde of de verklaring van de Indonesische „Minister-President" Soetan Sjahrir gehee 1 „onbevlekt" was, juist is en wees op het feit dat Sjahrir nog steeds functioneert als ambtenaar van de onder Japanse auspiciën staande Republiek". Dr. Slamet beschuldigde de Nederlandse regering ervan te weinig aandacht te hebben besteed aan de loyale Indonesiërs die gedurende de bezetting zo veel geleden hebben doordat zij weigerden samen te werken met de Japanners. Dr. Slamet keert binnenkort naar Batavia terug en is van plan om vervolgens Engeland en de Verenigde Staten te bezoeken. (Aneta, den Haag, 22.8).

TOMATENSCHANDAAL.

Uit Den Haag werd gemeld, dat men gedwongen is om grote hoeveelheden tomaten te vernietigen.

De conserveringsindustrieën in Nederland zijn niet in staat om het reusachtige aanbod te verwerken. Engeland, dat voor de import van Nederlandse tomaten, een bepaald quotum heeft, neemt niet meer af. Toen dit bekend werd, daalde de prijs van tomaten in Nederland van zeventig tot zeven cent per kilo.

De onzedelijkheid van de dienstplicht — VIII

De Dienstplicht en het Gezin.

door

JOHN J. HUGO PR.

Doch ook al de hierboven aangehaalde argumenten tegen de dienstplicht zijn nog maar een deel van onze telastelegging. Aan het reeds beschreven kwaad, moeten nog meer euvelen worden toegevoegd, die zich onlangs hebben doen kennen en die zich op vlugge wijze uitbreiden.

Vernietiging van de geestelijke waarden.

Een van deze euvelen is het oproepen van getrouwde mannen. Hier is de schending van het „recht van roeping" meer evident dan in geval het ongetrouwden betreft.

Ongehuwde jongemannen zijn niet of nauwelijks begonnen met het volgen van hun roeping. De gehuwde mannen worden echter midden in hun loopbaan weggehaald en worden gedwongen om een beroep of betrekking te verlaten waarvoor zij biezonder geschikt zijn en ook de oefening gehad hebben; de vestiging in die bepaalde tak heeft hen misschien vele jaren oefening gekost. Alles moet immers opgegeven worden.

En bij hun terugkeer (als zij terugkeren) en na hun diensttijd, zal het voor hen moeilijk zijn om het werk weer op te nemen, om verschillende omstandigheden zoals oudere leeftijd en verminderde vaardigheid.

Nogmaals, het gaat ons hier niet voornamelijk om de materiële goederen die gemakkelijk vervangen zouden kunnen worden. Het is, met betrekking tot deze goederen, belangrijk om er op te wijzen, dat de staat zeer matig is juist in het opeisen hiervan. Hij vraagt het volk hulp, voornamelijk door de aankoop van corlogs-obligaties; en in plaats van een offer is dit bij slot van rekening een bron van inkomsten voor de burgers.

De materialistische regeringen denken er niet aan om haar burgers stoffelijke goederen te ontzeggen. Zij „beperken" zich tot de uitroeiïng van de geestelijke waarden, die in het oog van politieke realisten niet bestaan.

Slechte invloed op het gezin.

Het uit elkaar rukken van het gezin en de schending van de rechten van het gezin zijn eveneens ten aanzien van de gehuwde opgeroepenen een flagrante krenking dan bij de ongehuwden.

Een reeds bestaand huisgezin wordt ontbonden. Man en vrouw worden gedwongen om van elkaar verwijderd te leven en alzo ontroofd van een onschendbaar recht en tegelijkertijd onderworpen aan de abnormale en buitengewone bekoringen welke zulk een toestand met zich medebrengt. Bovendien wordt de invloed van den vader uit het huisgezin verwijderd.

De moderne industrie heeft reeds een probleem geschapen door vele huisvaders te verplichten om verwijderd van hun huis te werken, waarbij de zware taak van de opvoeding der kinderen geheel op de moeder wordt geschoven. Dit is een zeer ongewenste toestand en een oorzaak van veel kwaad. In het plan der goddelijke voorzienigheid zijn man en vrouw beiden bestemd om de kinderen groot te brengen; door de kinderen van de zorg van één der ouders te onthouden, onthoudt men hun een invloed welke een andere dan alleen de ouders niet kan verschaffen.

Ook in deze aangelegenheid vullen man en vrouw elkander aan. Met een ergerlijke onverschilligheid voor de heiligheid van het gezinsleven, het geestelijk welzijn van de echtgenoten en de zedelijke en godsdienstige opvoeding van de kinderen, verwijdert de staat door de algemene dienstplicht den vader geheel uit het huisgezin. Hij neemt niet eens de moeite om rekening te houden met het aantal kinderen, maar zowel in grote als in kleine gezinnen werpt hij de zware last van de opvoeding geheel op de schouders der moeder.

Met zijn uiterst materialistische kijk, denkt de Staat dat dit genoeg goedgemaakt wordt door de toekenning van een kindertoelage.

Arbeidsdienstplicht eveneens ongewenst.

Een algehele dienstplicht die niet alleen militaire maar ook arbeidsdienst zou omvatten, zou de ongewenste gevolgen van de eerste soort dienstplicht uitbreiden en scherper maken.

Zoals de militaire dienstplicht de mensen verplicht om te doden, zo dwingt de arbeids-dienstplicht hen om aan de oorlog mede te doen door in de oorlogsindustrieën te gaan werken. Zij worden, naargelang de behoeften van de Staat, te werk gesteld, zonder rekening te houden met hun eigen persoonlijke vrijheid, hun roeping en hun verplichtingen tegenover hun gezin.

De wijze waarop Hitler de arbeidsplicht heeft aangewend heeft de wereld doen afgrijzen: door de overwonnen volken tot slaven te maken van zijn oorlogseconomie, hen te verplaatsen naar goeddunken, zonder in het minst rekening te houden met de eisen van rechtvaardigheid en menselijkheid. Deze handelwijze verliest uiteraard haar moreel karakter niet doordat zij aangewend wordt door de democratische landen. Want het is reeds gebleken, dat hoewel de arbeidsdienstplicht nog niet is ingevoerd, wij er in beginsel niets tegen hebben; indien men hem niet in de Verenigde Staten aanwendt, dan komt dat doordat hij nog geen militaire noodzaak is. Als men hem nodig oordeelt, dan zal er ook in dit land arbeidsdienstplicht komen.

DE VROUWEN DIENSTPLICHT.

De uiteindelijke ontwijding van huis en huisgezin komt met de vrouwendienstplicht. De staat heeft reeds den man uit het huisgezin gehaald, nu haalt hij ook de vrouw er uit.

Het is waar dat men in de Verenigde Staten geen werkelijke vrouwendienstplicht heeft. Maar dit is bij de behandeling van ons punt van geen belang, daar wij ook deze zullen krijgen, indien de autoriteiten hem nodig oordelen in een eventuele toekomstige oorlog. Engeland heeft hem gedurende de oorlog gehad, en bij ons is men er in beginsel niet tegen. Wij, ten minste het merendeel onzer, vinden niet dat dit niet te rijmen val met onze democratische idealen. Daarom zijn er ook geen stemmen opgegaan tegen het voorgestelde wetsontwerp, inzake vrouwendienstplicht, welke gebaseerd waren op zedelijke gronden.

Er was inderdaad sterk geprotesteerd van bepaalde zijden, maar ook deze protesten werden dikwijls gegrond op politieke of ideologische, doch niet op zedelijke overwegingen.

Uit politieke overwegingen en omdat de noodzaak ervan niet voldoende bewezen was, is het Congres niet getreden in het verzoek van den President om de totale dienstplicht in te voeren. Het Congres kan hooglopende debatten voeren over politieke of financiële quaesties, maar heeft niet veel belangstelling in zedelijke aangelegenheden. De staatslieden en wetgevers zien tegenwoordig de morele kant van de quaestie helemaal niet meer.

Valse „emancipatie".

Waarom nu is de vrouwendienstplicht biezonder onrechtvaardig en verkeerd? Omdat hij in de eerste plaats betekent de aanvaarding van die uiterst valse en on-Christelijke opvatting omtrent de aard en de vrijheid der vrouw, welke haar verwijdert van haar eigen speciale werkzaamheden en verplichtingen in de gemeenschap en in het Mystieke Lichaam en haar gelijkstelt met den man en geen onderscheid maakt tussen de functies van man en vrouw. Deze valse „emancipatie", welke wij in dit artikel reeds besproken hebben, is door Paus Pius XI veroordeeld: .....Zij willen deze vrijmaking zelfs in drievoudige richting doorgevoerd zien, en geven er dan de naam aan van de sociale, de economische en de physiologische emancipatie, naargelang deze betrekking heeft op de leiding in het gezin, het beheer van het vermogen, of het afweren en ombrengen van het leven van het kind. Met physiologische emancipatie wordt de eis gesteld, dat de vrouwen naar eigen vrije wilsbeschikking ontheven zijn of moeten worden van alle lasten die in het huwelijk aan de vrouw hetzij als echtgenote, hetzij als moeder worden opgelegd. (Dat dit geen vrijmaking maar een afschuwelijk misdaad is, hebben Wij reeds uitvoerig aangetoond). De economische emancipatie eist voor de vrouw de vrijheid, om, ook zonder medeweten of tegen de wil van den man haar eigen zaken te blijven voeren en beheren, zodat de zorg voor kinderen, man of gezin hierbij mag worden achtergesteld. De sociale emancipatie tenslotte betekent dat van huiselijke bezigheden, kinderverzorging en gezinsarbeid de echtgenote moet worden vrijgesteld, opdat zij, deze terzijde stellende, haar eigen aanleg kunne volgen en zich zelfs aan openbare betrekkingen en ambten kunne wijden" (Casti Conubii).

Verwerping van de zuiverheid.

De zedelijke bezwaren van het gedwongen caelibaat, welke uit de dienstplicht voortvloeien, gelden zowel voor den man als voor de vrouw.

Zij worden in een toestand geplaatst waarin de spanning van het gemoed en de zedelijke spanning onvermijdelijk zijn.

Zij zijn onderworpen aan al de demoraliserende invloeden die met de oorlog gepaard gaan; want het zesde gebod volgt op het vijfde en verachting van het ene lijdt onvermijdelijk tot verachting van het andere.

In het verleden is het een typisch kenmerk geweest van de Christelijke landen, dat zij biezondere achting hadden voor de deugden der vrouw, in het biezonder de deugd van reinheid, en dat deze door sociale gebruiken werd beschermd.

Onze tijd heeft geen achting voor de deugd; onze tijd haat vooral de zuiverheid en verheerlijkt die valse vrijheid, de vrijheid van zelfbedwang, de vrijheid die de mantel is van het kwaad, waarin de hartstocht gemakkelijk gelegenheid vindt voor zijn bevrediging. Juist omdat de moderne staat zich niet bekommert om de deugd in het algemeen is hij geheel onverschillig in het veilig stellen en behoeden van de deugden der vrouw in het biezonder.

Maar als de mens nog maar een spoor van de christelijke opvatting heeft behouden temidden van dit lage heidendom der moderne wereld, dan is deze verachting van de deugd — het karakteristieke kenmerk van onze tijd, gesteund door de dienstplicht, die er bovendien de officiële stempel op drukt — iets dat voor hem verkeerd en onaanvaardbaar blijft. Dit alleen reeds is genoeg om de dienstplicht te veroordelen; want voor een christelijk geweten is het blootstellen van de ziel aan een zondige gelegenheid, zeer zeker een ernstige zaak.

Ook brengt de vrouwendienstplicht grote schade toe aan het gezinsleven. Ongehuwde vrouwen worden er door belet om te huwen, de gehuwde worden verhinderd om met haar echtgenoot samen te wonen, een gezin te vestigen en haar huwelijksverplichtingen na te komen.

De gehuwde vrouwen worden van haar reeds gevestigd gezin en woning verwijderd en de zorg der kinderen wordt toevertrouwd aan openbare instellingen. De vrouwendienstplicht betekent behalve gebruik der vrouwen in hulpdiensten van het leger ook haar mobilisatie voor de industrie, zoals dit in Engeland geschied is. Moeders werden te werk gesteld en overgeplaatst naar goeddunken van bureaucraten en leger-autoriteiten, op die plaatsen waar men haar aanwezigheid nutig en nodig oordeelde. Zij kunnen uit haar huis verwijderd worden, van haar gezin gescheiden worden en naar verafgelegen steden gezonden worden.

In al deze gevallen worden de gezinnen verwaarloosd terwijl de moeders de tijd die zij aan de zorg voor het gezin moesten besteden, in fabrieken doorbrengen.

CURAÇAO

VERKEERS-ONGEVALLEN.

Wielrijder aangereden.

Op de Schottegatweg ter hoogte van het Kwiekterrein werd een wielrijder aangereden door een autobus en werd hierdoor gewond. Het rijwiel werd ernstig beschadigd. Een onderzoek wordt ingesteld.

De militaire truck.

Op bovengenoemde weg ter hoogte van Bivack vond een aanrijding plaats tussen een militaire truck en een autobus. Beide motorrijtuigen werden beschadigd. Oorzaak: De bestuurder van de militaire truck wilde de stilstaande autobus voorbij rijden op het moment dat uit de tegenovergestelde richting een ander vierwielig motorrijtuig naderde.

Steeds weer het oprijden.

Op de Berg Altena vond een aanrijding plaats tussen twee personenauto's. Alleen materiële schade. Oorzaak: De eene bestuurder reed op, op het moment dat de andere voorbij reed.

De gestolen auto.

Er werd bericht dat een gestolen auto zwaar beschadigd te Krakeel was aangetroffen. Ter plaatse gekomen bleek dat bedoelde auto een telefoonpaal had stuk gereden waardoor het 3de District niet telefonisch te bereiken was. Volgens getuigen waren in het ongeval twee manspersonen hard weggelopen, doch konden door de te grote afstand niet worden herkend. Een onderzoek wordt ingesteld.

Bij het achteruitrijden.

In de Sabelstraat vond een aanrijding plaats tussen een bakkerstruck en een personenauto, waardoor beide motorrijtuigen werden beschadigd. Oorzaak: Bij het achteruitrijden reed de bakkerstruck tegen de rechts van de weg stilstaande personenauto.

Geen voorrang.

Een lichte aanrijding vond plaats op het Helfrichplein tussen een personenauto en een truck. Beide auto's werden beschadigd. Oorzaak: De bestuurder van de truck verleende de van rechts komende personenauto geen voorrang.

Bij het voorbijrijden.

In de Bredestraat (O.B.) vond een aanrijding plaats tussen een personenauto en een autobus, waardoor alleen de personenauto schade bekwam. Oorzaak: Bij het voorbijrijden haakte de bumper van de autobus achter het spatscherm van de personenauto.

De sterke drank.

Op de weg naar St. Rosa reed een pick-up tegen een steunpaal van de electrische lichtleiding. De paal werd verbogen terwijl de voorzijde van de pick-up aanzienlijke schade bekwam. De bestuurder bleek onder de invloed van sterke drank te verkeren.

Geen rijbewijs.

De bestuurder van een personenauto reed op de Salinja tegen een muur, waardoor bedoelde muur over een lengte van ongeveer 2 meter werd beschadigd. De bestuurder bleek niet in het bezit van een rijbewijs te zijn.

Niet opgelet.

Op de Berg Altena vond een aanrijding plaats tussen een truck en een pick-up, doordat de bestuurder van de pick-up opreed terwijl de truck juist passeerde.

Plotseling gestopt.

Ter hoogte van Post V reed een truck tegen een omrastering, doordat de bestuurder moest uithalen voor een autobus, die plotseling vóór hem stopte.

Te lang gewacht.

Op het Wilhelminaplein vond een aanrijding plaats tussen een personenauto en een pick-up. De bestuurder van de personenauto wachtte te lang met het oprijden in de file. De bestuurder van de pick-up wilde vóór hem in de file gaan rijden, waarna de personenauto op het zelfde moment begon op te rijden.

Te laat opgemerkt.

Op het Brionplein vond een lichte aanrijding plaats tussen twee autobussen. De voorbijrijdende auto werd tot stilstand gebracht hetgeen de achterrijdende bestuurder te laat opmerkte.

De LIJST VAN DE K.L.M.

Curaçao — Aruba.

20 Augustus: Elizabeth en Aida Rhodes; George L. Henriquez, Dr. Dussenbroek, Carmen Arias, Wilfred Ronald en Raymond Otmar Barrow; Cornelis van Wilgenberg, Appoline Raymondo, Lydia Maria en Mildred Yvonne Pooters; Carl Albrecht, Zuster Amelia, Zuster Candida, Samuel en Margit Brandes; David Jesurun Cardoze, Frater Jose Croes, Joost Sipkes, Delia Keli, John en Roland Hoyer; Juan Isa, Isaac Jesurun Cardozo, Alex Royer, Hendrikus B. Vocks, Cornelie Hart, Rudolf Chin Jong.

Aruba — Curaçao.

20 Augustus: Walther E. Williams, G. H. de Koning, Dr. A. F. Dussenbroek, R. Lens, Joaquin Lacle, Francis Mingus, Andre G. Rijsdijk, Rynoud van der Hils, Martin Biervliet, Diego M. van Berkel, F. B. Tromp, E. Goedhoop.

21 Augustus: Samuel Brandes, Alex Royer, Juan Isa, Aart Veenendaal, Hermina A. Scheuder, Jose Porro, G. F. Klokke, L. Witfield, J. van Wilgen, David Adlerstein.

Curaçao — Barranquilla.

20 Augustus: Silvia Medoza Lozano, Ana Lucia Arias, Alicia Lombana, Frank Miel Bailey, Carmen Balboa, Carlos Campusano Osorio, Antonio Morra Barriero.

Barranquilla — Curaçao.

20 Augustus: Helena Lopez, Alex, Julietta, Eva en Audrey Rigaud; Nora Squbert.

Curaçao — Bonaire.

20 Augustus: Pablo Alejandro Kelk, Raphael Migares, Vilma Pieters, Gerrit H. de Koning, Gloria, Rachel, Francis en Maxi de Groot; Angelica en Felicia M. Oliano; Frank Ramirez.

Bonaire — Curaçao.

20 Augustus: Brig. Wilgenburgh, Broeder Eufracio Rosario, Freddy Martis.

Curaçao — La Guayra.

20 Augustus: Edward Geronimo, Nilda Claver, Edward Jacob en Felecita Profeet; Antonio Fernandez, Juana Ordosgoite de Roa.

La Guayra — Curaçao.

20 Augustus: Donald Braun, Cornelis Hoek, Clementina Borthomiert, Lucia de Molina, Amalia A. Velazquez, Gabriel Noda.

Curaçao — Maracaibo.

20 Augustus: Leticia Flores, Alicia Gonzalez, Petrus Cornelis en Adele Stephanie Hovius.

Maracaibo — Curaçao.

19 Augustus: Girand E. Kuhlen, Luis G., Luis G. hijo, Beatriz en Olga Pineda B.; Ana Teresa Pirela Garcia, Jesus Enrique Pirela, Johannes Gerhardus Satink, John Arthur C., Irene Turner, Shirley en Eileen Lesley Piekering.

Curaçao — Miami.

20 Augustus: Jozef Jan Ellis, Antoin Nicolaas Th. van Meeteren, Vivian Hymans.

Bekendmaking

Het wnd. Hoofd van het Departement Sociale en Economische Zaken maakt hierbij bekend, dat overeenkomstig artikel 2, lid 5 van het Besluit van den 5den April 1946, ter uitvoering van artikel 3 lid 2 van de Landsverordening tot Inschrijving van Arbeidskrachten 1945, **de arbeider verplicht is tot de indiening van drie goedgelijkende pasfoto's.**

Dienovereenkomstig wordt iederen arbeider in den zin van bovengenoemde Landsverordening, (zij die minder dan 10.000 gulden per jaar verdienen) verzocht, zoo spoedig mogelijk, hetzij rechtstreeks hetzij door tusschenkomst van zijn werkgever drie goedgelijkende pasfoto's te zenden aan het Departement Sociale en Economische Zaken, afdeeling „Inschrijving van arbeidskrachten" Scharlooweg 76.

Op de achterzijde van deze foto's moeten de naam, de voornamen en het adres van den arbeider vermeld staan.

Het wnd. Hoofd voornoemd.

2-2

Bekendmaking

Het Wnd. Hoofd v/h het Departement Sociale & Economische Zaken maakt hierbij bekend, dat gezien de huidige schaarschte van eetbare oliën, met ingang van 26 Augustus e.k. uitvoer van deze soort artikel verboden is. Met ingang van denzelfden datum wordt toegestaan dat voorloopig per gezin, waaronder mede wordt verstaan alleenstaande personen, per maand 5 pond natuurboter (dus geen margarine of andere soorten vetten) wordt verzonden.

Verlofgangers en repatriërenden mogen behalve 5 kg. vet en 5 kg. meel, 10 kg natuurboter per gezin medenemen.

Deze hoeveelheden bedragen voor alleenstaande personen de helft.

Het verbod van uitvoer van eetbare oliën geldt ook voor bovenstaande categorie van personen.

Het Wnd. Hoofd voornoemd,
Mr. H. J. M. Hoogeveen

2-2

INSCHRIJVING VAN NIEUWE LEERLINGEN
H. J. A. SCHROEDERSCHOOL.

Gelegenheid tot inschrijving van nieuwe leerlingen aan de H. J. A. Schroederschool te Emmastad, bestaat op:

Vrijdag, 23 Aug. a.s. van 4.30 — 6 uur n.m. in het gebouw der Schroederschool.

a. voor de Kleuterschool (lesuren iederen morgen van 9 — 11 uur)
b. voor de 10 klassen der MULO-School.

(H. J. A. Schroederschool)

Gelieve Uw trouwboekje en vaccinatiebewijs mede te brengen. De leerlingen van de Kleuterschool, die per 1 Maart j.l. den leeftijd van **5** jaar hadden bereikt, worden automatisch overgeschreven en behoeven dus niet opnieuw opgegeven te worden.

Inlichtingen bij den Heer J. A. Th. de BOER.
(tel. thuis 823.)
(„ school 261.)

3—3